

Алгоритм складання портфоліо вчителя, який атестується

Портфоліо вчителя, який атестується, оформлюється у теці – накопичувачі з файлами та в електронному вигляді. Кожен матеріал, який включено до портфоліо, повинен датуватися. Склад портфоліо залежить від конкретних задач, які ставить перед собою вчитель або голова методичного об'єднання.

Портфоліо можна вести по таким розділам:

- Загальні відомості про вчителя;
- Результати педагогічної діяльності;
- Науково-дослідницька діяльність;
- Позаурочна діяльність з предмету;
- Навчально-матеріальна база.

Розділ 1. Загальні відомості про вчителя

Даний розділ включає матеріали, що відображають досягнення вчителя в різних областях:

- прізвище, ім'я, по батькові, рік народження;
- освіта (що і коли закінчив, отримана спеціальність і кваліфікація за дипломом);
- трудовий і педагогічний стаж роботи в даному закладі освіти;
- підвищення кваліфікації (назва структури, де прослухані курси, рік, місяць, проблематика курсів);
- копії документів, підтверджуючих наявність вчених і почесних звань і ступенів;
- найбільш значимі урядові винагороди, грамоти, листи подяки;
- дипломи різних конкурсів;
- інші документи на розсуд того, хто атестується.

Цей розділ дозволяє судити про процес індивідуального розвитку педагога.

Розділ 2. Результати педагогічної діяльності

В цей розділ поміщаються:

- матеріали про результати освоєння учнями навчальних програм і сформованості у них ключових компетентностей з предмету, що викладається;
- порівняльний аналіз діяльності педагогічного працівника за 3 роки на підставі контрольних зрізів, участі вихованців в шкільних та інших олімпіадах, конкурсах;
- результати проміжної і підсумкової атестації учнів;
- зведення про наявність медалістів;
- відомості про вступ до вузів за фахом і тому подібне.

Матеріали даного розділу повинні давати уявлення про динаміку результатів педагогічної діяльності вчителя, що атестується, за певний період.

Розділ 3. Науково - дослідницька, методична діяльність

В цей розділ поміщаються методичні матеріали, що свідчать про професіоналізм педагога:

- обґрунтування вибору того, хто атестується навчальної програми і комплекту навчально-методичної літератури;
- обґрунтування вибору того, хто атестується, освітніх технологій, які використовуються в роботі;
- матеріали, які містять обґрунтування використання атестуючим в своїй практиці тих або інших засобів педагогічної діагностики для оцінки освітніх результатів;
- використання інформаційно-комунікативних технологій в навчальному процесі, технологій навчання дітей з проблемами розвитку і т. п.;
- робота в методичному об'єднанні, співпраця з районним науково-методичним центром, вузами та іншими установами;
- участь в професійних і творчих педагогічних конкурсах;
- участь в методичних і предметних тижнях;
- організація і проведення семінарів, «круглих столів», майстер-класів і т. п.;
- проведення наукових досліджень;
- розробка авторських програм;
- написання рукописів кандидатської або докторської дисертації;

- підготовка творчого звіту, реферату, доповіді, статті;
- інші документи.

Розділ 4. Позаурочна діяльність

Розділ містить документи:

- список творчих робіт, рефератів навчально-дослідницьких робіт, проєктів, виконаних учнями по предметах;
- список переможців олімпіад, конкурсів, змагань, інтелектуальних марафонів та ін.;
- сценарії позакласних заходів, фотографії і диски із записом проведених заходів (виставки, предметні екскурсії, КВК, брейн - ринги і т. п.);
- програми роботи гуртків і факультативів;
- інші документи.

Розділ 5. Навчально-матеріальна база

В цьому розділі поміщається виписка з паспорту учбового кабінету (при його наявності):

- список словників та іншої довідкової літератури по предмету;
- список наочних посібників (макети, таблиці, схеми, ілюстрації, портрети та ін.);
- наявність технічних засобів навчання;
- наявність комп'ютера або комп'ютерних засобів навчання (програми віртуального експерименту, контролю знань, мультимедійні підручники і т. п.);
- аудіо- і відеопосібники;
- наявність дидактичного матеріалу, збірок завдань, вправ, прикладів рефератів і творів та ін.;
- показники якості навченості учнів;
- інші документи за бажанням вчителя.

Основна мета портфоліо — оцінювання роботи вчителя протягом п'яти років, відстеження творчого і професійного зростання вчителя.

Шаблон портфоліо вчителя

I розділ. Візитна картка

- Прізвище, ім'я, по-батькові учителя
- Предмет викладання
- Стаж роботи
- Категорія, звання
- Педагогічне кредо
- Назва навчального закладу
- Система або технологія, в якій працює педагог

II розділ. Освіта

- Назва навчального закладу, рік його закінчення, спеціальність
- Назва курсу, рік проходження курсової підготовки, заклад
- Свідоцтва, сертифікати і дипломи, які підтверджують проходження курсової підготовки.....

Творчий звіт учителя

Творчий звіт учителя — це форма методичної роботи, спрямованої на пошук, підтримку і пропаганду прогресивного педагогічного досвіду вчителя, а також діяльності всього педагогічного колективу з питань нових технологій, організації навчально-виховної та методичної роботи в закладах освіти.

Доцільно проводити творчий звіт як підсумок атестації або шкільний етап конкурсу «Вчитель року».

Творчий звіт учителя готує методична рада школи. Вона розробляє план проведення творчого звіту, організовує консультації, бібліографічні огляди, виставки творчих робіт, розробки дидактичних матеріалів і т. ін.

Послідовність творчого звіту

1. Підготовка вчителя до творчого звіту (підготовчий етап).

- 1.1. Збір і опрацювання інформації.
- 1.2. Підготовка короткої доповіді для творчого звіту з досвіду роботи вчителя.
- 1.3. Підготовка і організація постійної виставки творчого досягнення вчителя в предметному кабінеті та методичному кабінеті школи, РМК.
- 1.4. Висвітлення передового педагогічного досвіду вчителя протягом навчального року в педагогічній пресі, у виступах на телебаченні, радіо.
- 1.5. Оформлення матеріалів творчого досягнення вчителя.
- 1.6. Визначення дати і місця проведення творчого звіту.

2. Проведення творчого звіту.

- 2.1. Урочисте відкриття творчого звіту вчителя. Вступне слово директора (методиста РМК чи ММК).
- 2.2. Короткий виступ-характеристика завуча школи.
- 2.3. Звіт учителя про власний досвід і творчі досягнення, напрацювання.
- 2.4. Осмислення й обговорення творчого доробку вчителя.
- 2.5. Огляд виставки творчого доробку вчителя.

3. Урочисті привітання вчителя з творчим звітом.

- 3.1. Представники відділу освіти, РМК чи ММК.
- 3.2. Адміністрація школи та педагогічний колектив.
- 3.3. Учителі - предметники.
- 3.4. Учні, батьки.

4. Підбиття підсумків, вироблення рекомендацій щодо використання творчого звіту і його впровадження у практику.

Для використання та висвітлення творчого звіту вчителя його узагальнений матеріал має містити такі питання:

- а) загальна тема творчого звіту вчителя та його суть;
- б) зміст творчого звіту;
- в) рекомендації щодо його впровадження та використання.

Портфоліо вчителя.

Узагальнення і систематизація педагогічних досягнень

Портфоліо в перекладі з французької означає «викладати», «формулювати», «нести» і «лист», «сторінка» або «досьє», «збірник досягнень»; у перекладі з італійської означає «папка з документами» «папка спеціаліста». (Словник іноземних слів)

Загальна середня освіта є основним пріоритетним напрямом в освітній політиці країни, а педагог — один з тих, хто втілює її в життя.

Сучасна школа в умовах переходу на національну модель освіти потребує «нового» типу вчителя — такого, що творчо думає, володіє сучасними методами і технологіями освіти, прийомом психолого-педагогічної діагностики способами самостійного конструювання педагогічного процесу в умовах конкретної практичної діяльності, умінням прогнозувати свій кінцевий результат.

Проблема становлення і розвитку професіоналізму є загально - державною проблемою, вирішенню якої відводиться пріоритетне направлення. Не випадково основною метою освіти стає не проста сукупність знань, умінь і навиків, а заснована на них особиста, соціальна і професійна компетентність — уміння самостійно добувати, аналізувати і ефективно використовувати інформацію, уміння раціонально й ефективно жити і працювати на світі, що швидко змінюється.

Вчитель є головною дійовою особою будь-яких шкільних перетворень, які вимагають від нього переорієнтації його діяльності на нові педагогічні цінності, що, у свою чергу висвічує

одну з основних проблем в роботі по підвищенню профмайстерності педагогів — формування дослідницької культури.

Сьогодні вчитель поставлений в такі умови, коли опанування дослідницьких навиків виступає обов'язковою умовою його формування як педагогічного суб'єкта згідно новій парадигмі і методології освіти. Лише з таким педагогом можна говорити про якісну освіту, оскільки якість освіти — це показник розвитку суспільства, національної культури, національної самосвідомості.

Сьогодні існує багато підходів до формування навиків рефлексії (самооцінки) у вчителя. Вчителя не заженеш у формулу «знання — уміння — навик», і немає інструменту, яким можна виміряти все благородство душі вчителя, неповторні моменти його творчості в учбовому процесі, що повторюється. Нічим не вимірюються в праці вчителя і осяяння, які не виникають ні з чого і нізвідки, а готуються всім попереднім досвідом вчителя, його безконечними діалогами з самим собою.

З іншого боку, у вчителя повинно бути «досьє успіхів», в якому відбивається все радісне, цікаве і гідне з того, що відбувається в житті вчителя. Таким «досьє успіхів» може стати «портфоліо педагога».

Кожним педагогом в рамках спільної методичної теми ведеться власне дослідження за індивідуальною темою. Результати цієї роботи узагальнюються на засіданнях гімназичних і міських методичних об'єднань, публікуються статті в збірках і педагогічних виданнях. У кожного вчителя гімназії є науково-методична тека (портфоліо), в якій зібрана по розділах вся інформація про діяльність педагога, його досягнення, хід роботи над дослідницькою темою. Конкурентоспроможність людини на ринку праці, як відомо, багато в чому залежить від його здатності опановувати нові технології, адаптуватися до умов праці, що змінюються, тому важливе використання технології «портфоліо вчителя» для педагогічного колективу, особливо для вчителів, що знов атестуються.

Коли ми говоримо про педагогічні технології, часто виникає образ технократичного феномену. Само слово «технологія» дійсно прийшло з технічного (а швидше виробничого) світу, хоча і сталося від грецького *techné* — мистецтво, майстерність, уміння. Роль нових технологій швидше слід розглядати як необхідну умову інтелектуального, творчого і етичного розвитку.

Згідно сучасних словників, портфоліо — це повна збірка власних досягнень, своєрідне досьє. Портфоліо дозволяє враховувати результати, досягнуті вчителем у всіляких видах діяльності: навчальній, виховній, творчій, методичній, дослідницькій.

Вимоги до оформлення портфоліо і принцип роботи

1. Системність і регулятивність само моніторингу.
2. Достовірність.
3. Об'єктивність.
4. Націленість автора на самовдосконалення.
5. Структуризація матеріалів, логічність і лаконічність всіх письмових пояснень.
6. Акуратність і естетичність оформлення.
7. Цілісність, тематична завершеність представлених матеріалів.
8. Наочність результатів роботи.
9. Технологічність.

У документах збираються матеріали, що регламентують роботу педагога (положення про єдиний орфографічний режим, ведення і перевірку зошитів, норми оцінки та ін.).

У творчому досьє представлені збірки різних творчих, проектних, дослідницьких робіт вчителя, опис його авторських методик, розробок, програм; а також дані про основні напрямлення його творчої активності, участі в наукових конференціях, конкурсах,

педагогічних читаннях, проходження курсів підвищення кваліфікації; карта творчого зростання та ін.

У діагностиці успішності вчителя містяться результати оцінки і самооцінки педагога: особистості вчителя, педагогічної діяльності, педагогічного спілкування, якості освітнього процесу (аналіз роботи за 3 роки: зрізи знань, підсумки успішності, учбове навантаження вчителя, програмний банк, використання сучасних технологій, результати олімпіад, план розвитку кабінету).

Відгуки включають характеристики відношення педагога до різних видів діяльності, представлені адміністрацією, колегами, батьками, а також самоаналіз діяльності педагога: відгук про творчу роботу, виступ на НПК, педагогічних читаннях, педрадах та ін., рецензія на статтю, методичний бюлетень про проведені відкриті уроки, висновок про якість виконаної роботи (творчої, дослідницької), резюме, підготовлене педагогом, з оцінкою власних професійних досягнень.

Підходи до побудови портфоліо можуть бути всілякими залежно від індивідуальних особливостей вчителя. Важливо, щоб вчитель проаналізував свою роботу, власні успіхи, узагальнив і систематизував педагогічні досягнення, об'єктивно оцінив свої можливості і побачив способи подолання труднощів і досягнення вищих результатів

Орієнтовний перелік документів для включення в портфоліо:

- Авторська програма вивчення предмету або теми (з додатками).
- Авторська концепція удосконалення державної програми.
- Авторська дидактична система.
- Концептуальна модель виховного простору класу.
- Програма експериментальної роботи.
- План реалізації експерименту (по роках або етапах).
- Короткий опис використовуваних методів дослідження.
- Методичні розробки тем.
- Плани уроків (вибірково).
- Письмовий самоаналіз уроків, позакласних заходів і ефективності використовуваних методів.
- Тематика творчих робіт для вибору учнів.
- Тематика проектів.
- Зразки тестів, контрольних робіт, олімпіадних завдань (авторські).
- Інноваційні проекти (з вказівкою співавторів).
- Документи, підтверджуючі учбові і творчі досягнення учнів.
- Порівняльні таблиці навченої і вихованості учнів.
- Аналітичні записки і довідки за підсумками експериментальної роботи.
- Щоденники і таблиці здоров'я експериментальних класів.
- Плани і сценарії позакласних заходів щодо предмету.
- Творчі звіти. Доповіді. Статті.
- Рекомендації батькам.
- Анкети і їх аналіз.
- Анований список прочитаної літератури.
- Інші матеріали і документи, підтверджуючі ефективність процесу і результатів експериментальної роботи

Професійний портфоліо вчителя

Портфоліо - це колекція робіт вчителя за певний час. Форму його вибирає сам автор. Строгих правил ведення портфоліо немає. Це індивідуальна творчість.

Цілі ведення портфоліо вчителем:

- систематизація досвіду;
- чітке визначення напрямів розвитку, що полегшує самоосвіту або консультування з боку колег і адміністрації;
- об'єктивніша оцінка професійних умінь;
- допомога в атестації, в отриманні вищої категорії, вищої посади при участі в конкурсі, надходженні в аспірантуру

Портфоліо необхідний для проведення усестороннього систематичного аналізу вчителем своєї педагогічної діяльності. Вчитель в своєму портфоліо відстежує ефективність власного викладання, проводячи самооцінку своєї педагогічної діяльності. Це особистий план реалізації свого професійного потенціалу і поліпшення викладацької діяльності. У портфоліо вчитель відстежує хід і результати учбового процесу. Весь об'єм значущої інформації, який знаходиться в портфоліо, необхідний для пошуку відповідей на власні питання. Спроба відповісти на ці питання неминуче примушує поглянути на свою роботу критично. А сам процес пошуку відповіді на власні питання сприяє професійному зростанню педагога.

Правила складання портфоліо:

- якомога точніше сформулювати портфоліо, самокритично оцінивши свої можливості і здібності;
- визначити вигляд і структуру портфоліо, види рефлексії і критерії оцінки;
- зібрати наявні документи і матеріали і розташувати їх в певному порядку; скласти перелік;
- всі документи повинні бути датовані, в них повинні бути вказані посади і звання рецензентів, авторів рекомендацій;
- важливо періодично поповнювати портфоліо відповідними документами і відстежувати результати роботи відповідно до поставлених цілей;
- вказати джерела використаної для роботи інформації, описувати засоби і методи роботи;
- регулярно писати замітки, рефлексій.

Загальні відомості

1. Прізвище, ім'я, по батькові _____
2. Дата народження _____
3. Освіта _____
4. Який навчальний заклад закінчив _____
5. Спеціальність за дипломом _____
6. Кваліфікація за дипломом _____
7. Диплом: серія _____ № _____, дата видачі _____ р.
8. Домашня адреса _____ Телефон _____

Службові відомості

9. Посада _____
10. Проблема з предмету над якою працює:

11. Проблема школи _____
12. Які предмети викладає _____
13. Позакласна робота з предмета _____
14. Класне керівництво _____
15. Самоосвіта (Зміст роботи, виконання). _____
16. Інформація про проведення відкритих уроків (Рік, дата проведення, клас, тема уроку).

17. Інформація про відвіданні уроки (Рік, дата, П.І.Б. вчителя, предмет, тема уроку).

18. Інформація про участь в шкільних заходах (засіданнях МО, педрадах, конференціях, конкурсах, виставках, предметних тижнях и т.д.) (Вказати рік, дату, назву заходу, форму участі).

19. Інформація про відвідування позашкільних заходів (засідань МО, конференцій, семінарів, консультацій, уроків колег із інших шкіл.) (Вказати рік, дату, тип заходу, місце проведення, тему заходу).

20. Інформація про участь учнів у позашкільних заходах з предмету (Рік, дата, тип заходу, місце проведення, кількість учасників, класи, результативність – зайняті призові місця)

21. Друкована продукція: (Назва, видавництво, рік)

22. Підвищення кваліфікації. (Назва навчального закладу/установи, період навчання, тематика підвищення кваліфікації, № свідоцтва)

23. Проходження атестації. (Дата, результати атестації)

24. Заохочення, нагороди, почесні звання

25. Документи і матеріали із досвіду роботи (зміст зразків і документів, що ілюструють можливості та досягнення його власника):

Структура КЕЙСУ самоосвітньої діяльності вчителя

- Мій педагогічний герб, моє творче кредо
- Моя діагностика
- Результати тестувань, анкетувань
- Методична проблема, над якою я працюю
- Самоосвітня робота з питань:
 - * підвищення професійного рівня;
 - * підвищення рівня знань з педагогіки;
 - * підвищення рівня знань з психології;
 - * підвищення загальнокультурного рівня;
 - * робота з інструктивно-нормативними документами;
 - * словник термінів
- Самоаналіз уроку
- Мій кращий урок
- Відкритий виховний захід
- Мої творчі методичні доробки
- Оригінальний дидактичний матеріал
- Проект, над яким я працюю
- Мої публікації в пресі